06 listopada 2020

Opiekun nie może zapominać o sobie – ubezwłasnowolnienie

Gdy bliska osoba nie jest w stanie samodzielnie podejmować decyzji, pojawia się problem z wyrażaniem zgody na hospitalizację, badania, zabiegi i inne sprawy dotyczące zdrowia. Kłopotliwe stają się zwykłe codzienne czynności, jak np. odebrać świadczenie emerytalne czy rentowe, gdy listonosz nie zastanie osoby chorej w domu, bo przebywa w tym czasie w szpitalu. Jeśli opiekun rodzinny ma inne nazwisko i adres zameldowania, nie odbierze świadczenia na poczcie, tak samo jak listu poleconego. Podobny problem może mieć w każdym urzędzie czy innej placówce. Jeśli bliska osoba jest świadoma, może sporządzić stosowne pełnomocnictwo, najlepiej przez notariusza, upoważniające pełnomocnika do określonych działań. Co zrobić w sytuacji, gdy osoba jest nieprzytomna lub nie nawiązuje logicznego kontaktu z opiekunem rodzinnym i/lub otoczeniem? Rozwiązaniem może być procedura sądowego ubezwłasnowolnienia osoby chorej i wyznaczenia dla niej prawnego opiekuna. Podjęcie decyzji co do ubezwłasnowolnienia bliskiej osoby nie jest łatwą sprawą. W potocznym rozumieniu budzi dużo negatywnych skojarzeń. Należy jednak pamiętać, że w wielu sytuacjach, ubezwłasnowolnienie staje się koniecznością ze względu na dobro tej osoby, jak i dobro faktycznego opiekuna. Uregulowanie sytuacji prawnej podopiecznego opiekunowi oszczędza wielu stresów, rozwiązuje sporo codziennych problemów, może chronić przed pochopnie podejmowanymi decyzjami osoby chorej, cierpiącej np. na choroby psychogeriatryczne, jak sprzedaż mieszkania, zaciągnięcie kredytu.

Rodzaje ubezwłasnowolnienia

częściowe: osoba ubezwłasnowolniona sama dokonuje czynności prawnych, natomiast do ich ważności potrzebuje zgody opiekuna. Decyzje dotyczące drobnych bieżących spraw życia codziennego może podejmować samodzielnie.

całkowite: ubezwłasnowolnienie osoby pozbawia ją możliwości dokonywania czynności prawnych, a we wszystkich sprawach reprezentuje ją prawny opiekun wyznaczony przez sąd. Opiekun prawny potrzebuje zgody sądu opiekuńczego w takich ważnych sprawach, jak skierowanie do Domu Pomocy Społecznej (na stałe) lub sprzedaż mieszkania osoby chorej.

Wskazania do ubezwłasnowolnienia

- osoba chora ze względu na stan zdrowia, która nie jest w stanie wyrazić własnej woli i podejmować decyzji w sposób świadomy, z powodu np. ciężkiej i długotrwałej choroby, obrażeń odniesionych w

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit

wyniku wypadku, stanu apalicznego (wegetatywnego),

- osoba z różnymi zespołami otępiennymi.

Kto może zostać opiekunem prawnym?

- osoba pełnoletnia, która ma pełną zdolność do czynności prawnych i nie jest pozbawiona praw publicznych

- osoba wobec której nie zachodzi prawdopodobieństwo, że nie wywiąże się należycie z obowiązków opiekuna

- osoba wybrana spośród krewnych i bliskich osoby ubezwłasnowolnionej, np. żona, mąż, rodzic, rodzeństwo, pełnoletnie dziecko

- osoba inna niż wyżej wymienione osoby lub kurator z urzędu wyznaczona/-y przez sąd

Obowiązki opiekuna prawnego

- dba o interes osoby, którą reprezentuje,

- sprawuje pieczę nad osobą ubezwłasnowolnioną oraz jej majątkiem,

- podlega nadzorowi sądu opiekuńczego,

- składa pisemne sprawozdania z prowadzonych przez siebie czynności do sądu nie rzadziej niż raz w roku.

Kto występuje z wnioskiem o ubezwłasnowolnienie?

- współmałżonek,

- krewni w linii prostej (rodzice, dziadkowie, dzieci, wnuki),

- rodzeństwo,

- przedstawiciel ustawowy,

- Prokurator Okręgowy.

Wniosek o ubezwłasnowolnienie składa się we właściwym sądzie okręgowym. Opisuje się w nim

zaistniałą sytuację i dołącza się do niego poniższe dokumenty:

- odpis aktu urodzenia osoby uczestnika postępowania,

- zaświadczenie o aktualnym stanie zdrowia psychicznego uczestnika postępowania,

- odpis aktu z urzędu stanu cywilnego stwierdzający pokrewieństwo osoby składającej wniosek z uczestnikiem postępowania, np. akt małżeństwa, akt urodzenia.

Okres od złożenia wniosku do wyznaczenia prawnego opiekuna wynosi około 6 miesięcy.

Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz.U. 2017 r., poz.459 ze zm.)

Kodeks Cywilny (Dz.U. 2018 r., poz. 1025 ze zm.)

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit